

Tantárgyi tematika
KÖVETELMÉNYEK ÉS TANTÁRGYI PROGRAM
A Polgári jog V. (Családjog) c. tantárgyból
tárgykód: AJPJT272N6
Jogász szak nappali tagozat
2018/2019. tanév II. félév

Tárgyfelelős: Dr. Heinerné Dr. Barzó Tímea, intézeti tszv. egyetemi docens

Tárgyfelelős intézet/tanszék: Polgári Jogi Tanszék

Tantárgy oktatója: Dr. Heinerné Dr. Barzó Tímea, intézeti tszv. egyetemi docens

Előtanulmányi kötelezettség: AJPJT279N5 ai

Egyidejű felvétel: -

Óraszám/hét vagy Óraszám/félév: 2 óra/hét

Számonkérés módja: kollokvium

Kreditpont: 3

1. A tantárgy feladata és célja

A Polgári jog V. tantárgy a családi jognak, mint a polgári jog viszonylagosan önállósult részterületének a feldolgozását tűzi ki feladatául. A képzés egyaránt hangsúlyt fektet az elméleti alapozásra, valamint a bírói gyakorlatot is felölelő tételes joganyag átadására. A családi jogi ismeretek elsajátítása polgári jogi alapképzettséget feltételez.

Az elsajátítandó tananyag kiterjed különösen a házassági vagyoni jog, az apasági vélelmek, az örökbefogadás, a tartási kötelezettség, a szülői felügyelet és a gyámság szabályaira.

2. A tantárgy tematikus leírása

Előadások ideje, helye: Kedd 8-10-ig – XX. ea.

II. 12.

1. A család fogalma és funkciói. A család rendszere és alapelvei. A családjog forrásai. A házasságkötés - eljegyzés. A házasságkötést megelőző eljárás. A házasság alaki kellékei. A házassági akadályok. A házasság érvénytelenségének fogalma, elhatárolása a nem létező házasságtól.

II. 19.

2. Az érvénytelenség megállapítása, az érvénytelenítési per. Az érvénytelen házasság vagyoni jogi hatásai (4:36. §). A házasság megszűnésének esetei és joghatásai. A házasság felbontása. A házastársak személyi viszonyai, jogai és kötelességei. A házastársak névviselési szabályai. A házastársak vagyoni viszonyai. A házastársi vagyoni közösség fogalma, kezdete és megszűnése.

II. 26.

3. A házastársak közös vagyona. A közös vagyonihoz tartozás vélelmei. A házastársak különvagyona, annak terhei és tartozásai. A vagyoni közösséghez tartozó vagyontárgyak használata és kezelése, a költségek és kiadások viselése általában. A foglalkozás gyakorlásához szükséges és az üzleti vagyoni használatára és kezelésére vonatkozó speciális rendelkezések

III. 5.

4. A közös vagyonnal való rendelkezés A közös lakással való rendelkezés korlátai (4:77. §). A rendelkezési jog gyakorlásából eredő felelősség. A házastársi vagyoni közösség megszűnése, a vagyoni közösség bíróság általi megszüntetése és annak jogkövetkezményei. A házastársi közös vagyoni megosztása.

III. 12.

5. A házassági vagyoni szerződés fogalma, alakja, tartalma, tartalmi korlátai, érvényessége, harmadik személyekkel szembeni hatályossága, nyilvántartása és megszűnésének esetei. A házassági vagyoni szerződésben választható vagyoni rendszerek főbb jellemzői. A közszerzeményi rendszer részletes szabályai, a vagyonekülönítési rendszer.

III. 19.

6. A házastársi közös lakás fogalma, az azzal való rendelkezés korlátai. A lakáshasználati szerződés. A gyermek önálló lakáshasználati joga. A lakáshasználat házastársak általi rendezése az életközösség megszűnése után. A közös jogcímen lakott lakás használatának bíróság általi rendezése az életközösség megszűnése után. A lakáshasználat bíróság általi rendezése az egyik házastárs kizárólagos jogcíme alapján lakott lakás esetén. A lakáshasználati jog ellenértékének megfizetése. A többlethasználati díj. A lakáshasználat újrendezése. A házastársi tartás szabályai.

III. 26.

7. A bejegyzett élettársi kapcsolat. A bejegyzett élettársak személyi és vagyoni jogai, kötelességei. A de facto élettársi jogviszony fogalma, az élettársak vagyoni viszonyai, az élettársak esetében érvényesülő törvényes vagyoni rendszer. A de facto élettársi jogviszony családjogi hatásai. Az élettársi tartás, az élettársak lakáshasználatának rendezése.

IV. 2.

8. A rokoni kapcsolat alapjai. Az apai jogállást keletkeztető tények. A házasságon alapuló apasági vélelem (a vélelem keletkezése, mögöttes apaság stb.). Az egységes apasági vélelmek, azok jellemzői, lényeges szabályai. A vélelmekkel összefüggő egyéb kérdések.

IV. 9.

9. Az apaság vélelmének megtámadása. A vélelem megtámadásának okai, kizártsága, a megtámadásra jogosultak, a megtámadási határidők. Névviselés és kapcsolattartás az apasági vélelem megdöntése után. Az apaság vélelmének megdöntése nemperes eljárásban. Az anyai jogállás (negatív megállapítási per, a perindítás személyessége, az anyasági per alperesei, az anyai jogállás változásának joghatása).

IV. 16.

10. Az örökbefogadás célja és feltételei az örökbefogadó és az örökbefogadott oldalán. Az örökbefogadhatónak nyilvánítás. A nyílt és a titkos örökbefogadás elhatárolása. Az örökbefogadási utánpótlás, joghatásai. Az örökbefogadott gyermek vérségi származása, illetve a vér szerinti szülő egészségügyi adatai megismeréséhez való joga. Az örökbefogadás hatálytalanná válása és felbontása. Névviselés, szerzett jogok védelme a felbontás után. Az örökbefogadással kapcsolatos jognyilatkozatok.

IV. 23.

11. A szülői felügyelet általános szabályai: a szülői felügyeleti jogok és kötelezettségek. A szülői felügyelet gyakorlásának elvei. A gyermek vagyonának kezelése. A szülők felelőssége a vagyonkezelés során. A gyermek törvényes képviselője, a törvényes képviselő korlátai. A szülői felügyelet gyakorlása a szülők megállapodása alapján. A szülői felügyeleti jog gyakorlásának bírósági rendezése. A gyermek elhelyezése harmadik személynél. A gyermekétől különülő szülő jogai és kötelezettségei.

IV. 30.

12. A kapcsolattartásra vonatkozó általános szabályok (tartalma, jogosultak köre). A kapcsolattartás rendezése, módja és helye. Az elmaradt kapcsolattartás pótlása. Felelősség a kapcsolattartás akadályozásáért. A kapcsolattartási jog korlátozása, esetleges megvonása. A szülői felügyeleti jog szünetelésének esetei és a szünetelés jogkövetkezményei. A családbafogadás.

V. 7.

13. A rokontartás elvi alapja, feltételei. Mostohagyermek, nevelt gyermek, mostohaszülő és nevelőszülő tartása. A tartási kötelezettség és a tartásra való jogosultság sorrendje. A tartás mértéke és módja, megváltoztatása. A tartásdíj meghatározása, a tartás időtartama. A tartási kötelezettség megszűnése és megszüntetése. A tartáshoz való jog megszűnése. A kiskorú és a nagykorú gyermek tartására vonatkozó különös rendelkezések.

V. 14.

14. A gyámrendelés feltételei és a gyámság fajtái. A gyámság viselésének általános feltételei. Kizárás a gyámság viseléséből. A gyámság tartalma, a gyám jogai és kötelességei (elhatárolása a szülőt megillető szülői felügyeleti jog tartalmától). A gyám ellenőrzése, felelőssége. A gyámság, illetve a gyámi tisztség megszűnése.

3. Félévközi számonkérés módja vagy aláírás feltétele vagy a félév elfogadásának feltételei

Az előadásokon a részvétel a tananyag maradéktalan elsajátítása érdekében kötelező. Az aláírás megszerzésének feltétele az előadásokon való jelenlét, melyet a tanszék rendszeresen ellenőriz. Amennyiben 3 vagy több alkalommal nem volt jelen az előadásokon, akkor az aláírás pótlására a teljes félévi tananyagból a **szorgalmi időszak utolsó hetében** beszámoló útján van lehetőség. Sikertelen (60%-ot el nem érő) elmulasztott beszámoló az aláírás megtagadását vonja maga után.

Az esetleges beszámoló eredménye a NEPTUN rendszerben tekinthető meg. Az **egyéni tanulmányi rendben** tanuló hallgatók a tanszékvezetővel előzetesen (!) egyeztetik tanulmányi rendjüket és abban a polgári jog elsajátítására megfelelő képzési megoldást (konzultáció legalább havonta, stb.) vállalnak.

SZMSZ III. 50.§ (8) bek.: „A szorgalmi időszak végét követően az aláírások és a gyakorlati jegyek pótlására a vizsgaidőszak első két hetében van lehetőség, beleértve a dékáni méltányosság esetét is. A pótlási időszak végének pontos meghatározását minden félévben a tanulmányi időbeosztás tartalmazza. A tantárgyfelelősök/oktatók kötelesek minden hétre legalább egy lehetőséget biztosítani a pótlásra. A vizsgaidőszakban ugyanazon tantárgyból legfeljebb három alkalommal lehet aláírást, gyakorlati jegyet pótolni, első alkalommal kérelem és mulasztási díj befizetése nélkül, a második alkalommal dékáni méltányossági engedély birtokában a 124. § (1) bekezdésében rögzített díj fizetését követően. A harmadik pótlási alkalomra kivételesen indokolt esetben rektori méltányossági engedély birtokában van lehetőség az engedélyben rögzített időpontig, a 124. § (1) bekezdésében rögzített díjak megfizetése után.”

4. Vizsgakövetelmények leírása vagy vizsgára bocsátás feltételei vagy számonkérés követelményei

Az előadásokon a részvétel a tananyag maradéktalan elsajátítása érdekében kötelező. Az aláírás megszerzésének feltétele az előadásokon való jelenlét, melyet a tanszék rendszeresen ellenőriz. A hivatkozott tankönyvek (jegyzetek), az előadások és a gyakorlatok során feldolgozott anyag, a Ptk. és a megjelölt egyéb hatályos jogszabályok.

A tantárgy számonkérésének módja: szóbeli vizsga. A vizsgáztatást a tanszék oktatói végzik. A hallgatók két tételt húznak. A vizsgáztatás a tételeken kívüli anyagra is kiterjed.

A félévi vizsgaidőpontok a tanszéki hirdetőtáblán, a tanszéki honlapon és a Neptun rendszerben megtalálhatók. **A vizsgára bejelentkezés a Tanulmányi Bizottság által meghatározott időponttól a Neptun rendszerben lehetséges** a tanulmányi vizsgaszabályzat rendelkezései szerint. A hallgató által először meghatározott vizsganaptól eltérően a hallgató csak a tanszék által megjelölt más időpontban vizsgázhat. A vizsgatételeket és az alapkérdéseket a hallgatók rendelkezésére bocsátjuk.

A hallgatóknak a vizsga napján legkésőbb 10 óráig a vizsgáztatónál be kell jelentkezniük. Előzetes kérelem esetén (messzebről érkezve) van csak mód 10 óránál későbbi megkezdett vizsgalehetőséghez.

5. Kötelező tananyag

- BARZÓ Tímea: A magyar család jogi rendje. Budapest, Patrocinium Kiadó, 2017. (ISBN:978-963-413-177-9)
- Jogszabály: A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény – tükrös szerkezetben (Novotni Alapítvány, Miskolc, 2015. harmadik kiadás)

6. Ajánlott irodalom

- BARZÓ Tímea: Házassági vagyoni jog. In: Barzó Tímea - Lábady Tamás - Navratyil Zoltán – Csehi Zoltán – Kenderes Andrea: Családjog a 2013. évi V. törvény alapján. Az új Polgári Törvénykönyv szövegének rövid magyarázata ideiglenes jegyzet. Menedzser Praxis Szakkiadó és Gazdasági Tanácsadó Kft. Budapest, 2014. 34-135. o.
- Hegedűs Andrea: Családjog. Polgári Jog. R.I.M.Á.K. Bt. Szeged, 2018.
- A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény és a kapcsolódó jogszabályok nagykommentárja. II. kötet kapcsolódó részei (Szerk.: Osztovits András). Opten Informatikai Kft. Budapest 2014.
- Vékás Lajos (szerk.): Kommentár a Polgári Törvénykönyvhöz (Complex Kiadó, Budapest, 2014)
- BARZÓ Tímea: Deliberating the Role and Place of the Engagement as one of the institutions of Family Law: Should Parties Who Intend to Get Married be Considered as Engaged at the Same Time? In: European Integration Studies, 2011. (Vol. 9) No.1, pp. 17-25.

7. Egyéb tudnivalók:

Miskolc, 2019. február 3.

Dr. Barzó Tímea
intézeti tszv. egyetemi docens